

Sociální politika - úvod

Mirka Wildmannová

13.12.2007

Katedra veřejné ekonomie

E-mail: mirkaw@econ.muni.cz

Sociální politika

- **Jako praktická aktivita : vztah jedinců a sociálních podmínek jejich života**
- **Jako vědní disciplína: zabývá se zkoumáním procesu tvorby a realizace sociální politiky**

Sociální politika

- ***Širší pojetí:*** zabývá se obecnými formami politického, hospodářského a sociálního života, včetně prosazujících se voleb společnosti, základních sociálních idejí a forem správy
- ***Užší pojetí:*** příprava a aplikace různých technik sociální intervence, respektuje dané politické a ekonomické poměry

Vymezení sociální politiky

- **Konkrétní jednání zejména státu, kterým je ovlivněna sociální sféra společnosti (cíl: dlouhodobá koncepce, volba typu SP)**
- **Součást hospodářské politiky státu (cíl: eliminace sociální tvrdosti důsledkem fungování tržního mechanismu)**
- **Soubor opatření ve prospěch osob, jejichž životní úroveň je zajišťována cestou veřejné spotřeby**

Přístup sociální politiky k problémům:

- **Aktivní SP (perspektivní) – předcházení vzniku sociálních problémů**
- **Pasivní SP (retrospektivní) – řešení již vzniklých sociálních problémů**

Základní principy sociální politiky:

- **Princip sociální spravedlnosti**
- **Princip sociální solidarity**
- **Princip subsidiarity**
- **Princip participace**

Funkce sociální politiky

- **Ochranná**
- **Rozdělovací a přerozdělovací**
- **Homogenizační**
- **Stimulační**
- **preventivní**

Objekty sociální politiky

- Jedinci ve společnosti
- Různé sociální skupiny dané země
- Sociální politika zaměřena na jedince
- Lze dále strukturovat: podle věku, vzdělání, příjmů, ekonomické aktivity, pohlaví...

Subjekty sociální politiky

- **Stát, jeho orgány**
- **Parlament**
- **Vláda a správní orgány státu: MPSV, OSSZ, Úřady práce ...**
- **Zaměstnavatelé – firmy**
- **Zaměstnavatelské , zaměstnanecké a odborové orgány**
- **Obce, jejich orgány a instituce**
- **Církve**
- **Občané, rodiny a domácnosti**

Nástroje sociální politiky

- ***Právní normy*** – Ústava ČR, Listina lidských práv a svobod, zákony, nařízení vlády ČR, vyhlášky ministerstev, kolektivní smlouvy, vyhlášky orgánů samosprávy
- ***Ekonomické nástroje***
 - fiskální nástroje, úvěrové nástroje, cenová politiky, sociální dokumenty

Nástroje sociální politiky

- **Organizační a programové struktury**
- **Nátlakové akce**

Nástroje s aplikačním charakterem

- **Sociální příjmy**
- **Sociální služby**
- **Věcné dávky**
- **Účelové půjčky**
- **Úlevy a výhody**
- **Ceny spotřebního zboží a služeb – státní regulace cen**

Cíle sociální politiky

- **Sledovat zákonitosti společenského vývoje**
- **Zobrazovat potenciály budoucího rozvoje, možnosti, které mohou přivodit určité změny v SP**
- **Nutno konkretizovat (např. z hlediska času, způsobu řešení, nákladovosti)**

Cíle sociální politiky

- Vytvoření lidsky důstojných podmínek života a zajištění rovných příležitostí všem = naplnění: konkrétní opatření jednotlivých dílčích sociálních politik

Oblasti – odvětví sociální politiky

- **Rodinná politika**
- **Zdravotní politika**
- **Sociální zabezpečení**
- **Vzdělávací politika**
- **Politika trhu práce a zaměstnanosti**
- **Bytová politika**

Sociální zabezpečení

- Sociální pojištění
- Státní sociální podpora
- Sociální pomoc

Sociální pojištění

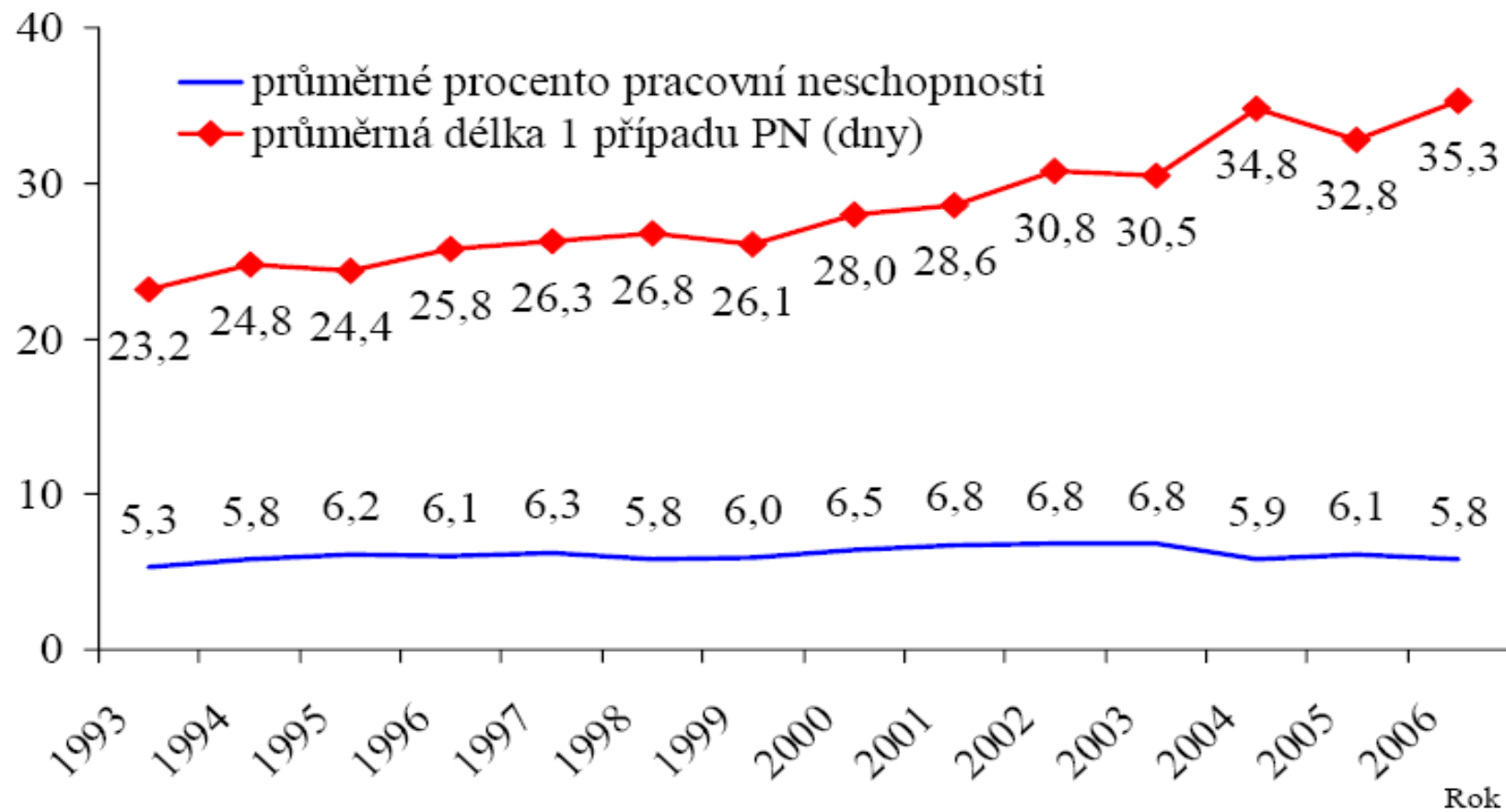
■ Sociální pojištění

- nemocenské pojištění
- důchodové pojištění
- příspěvek na politiku zaměstnanosti

■ Zdravotní pojištění

Nemocenské pojištění

Vývoj základních ukazatelů nemocenského pojištění

Státní sociální podpora (do 31.12.2007)

■ Dávky poskytované v závislosti na příjmu

Přídavek na dítě

Sociální příplatek

Příspěvek na bydlení

Příspěvek na dopravu – zrušen k 1.7.2004

■ Dávky poskytované bez závislosti na příjmu

rodičovský příspěvek

dávky pěstounské péče

porodné

pohřebné

Státní podpora a sociální péče

Změny v dávkách státní sociální podpory a sociální péče k 1.1.2008

Přídavek na dítě

Přídavky v **pevné výši** podle věku dítěte

Věk dítěte	Výše přídavku
0 – 6 let	500 Kč
6 – 15 let	610 Kč
15-26 let	700 Kč

Nárok na přídavek na dítě **do 2,4 násobku** životního minima rodiny

Sociální přídavek

Nárok na sociální přídavek **do 2,0 násobku** životního minima rodiny

Rodičovský příspěvek (RoP)

Peněžitá pomoc v mateřství (PPM) v délce 28 týdnů **vdaným i osamělým matkám** a 37 týdnů pouze po porodu víceročet

Čerpání RoP ve třech výměrách stanovených v pevných částkách:

- zvýšené 11 400 Kč
- základní 7 600 Kč
- snížené 3 800 Kč

Volba se vztahuje vždy k nejmladšímu dítěti v rodině a je nezaměnitelná.

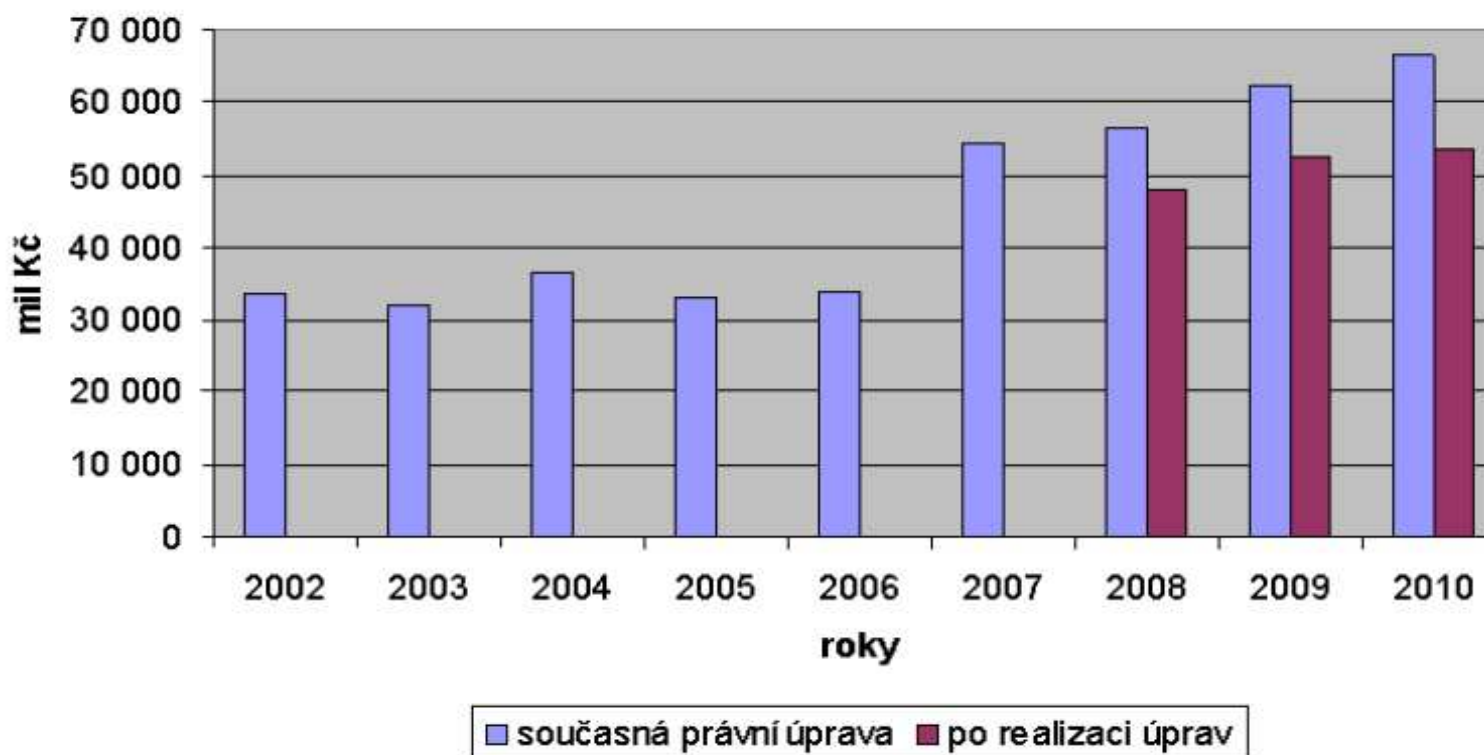
Porodné

Porodné v pevné výši podle pořadí dítěte

- 1. dítě 15 000 Kč
- 2. a další dítě 13 000 Kč

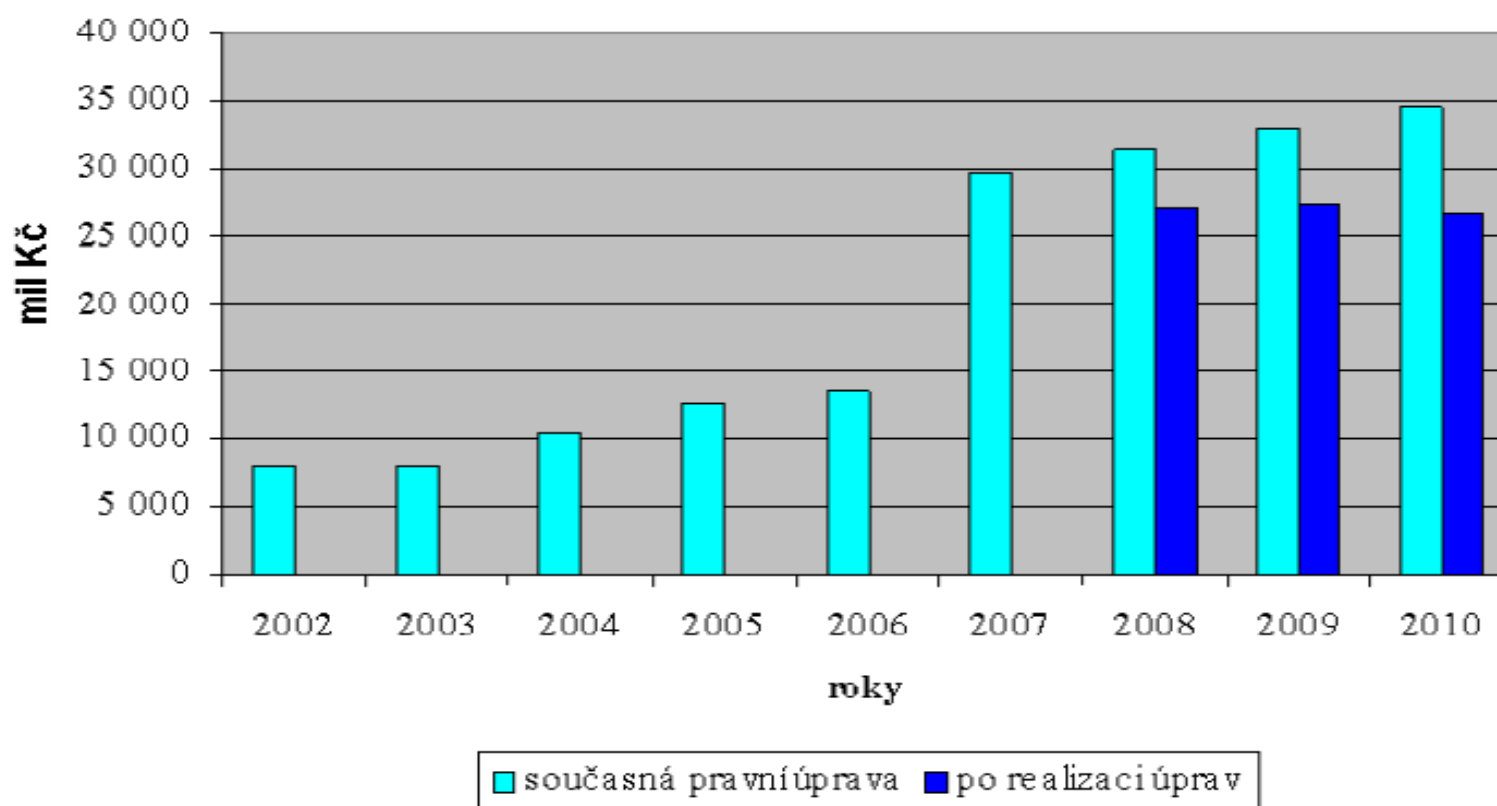
Porovnání celkových nákladů na dávky státní sociální podpory

Porovnání celkových nákladů na dávky státní sociální podpory

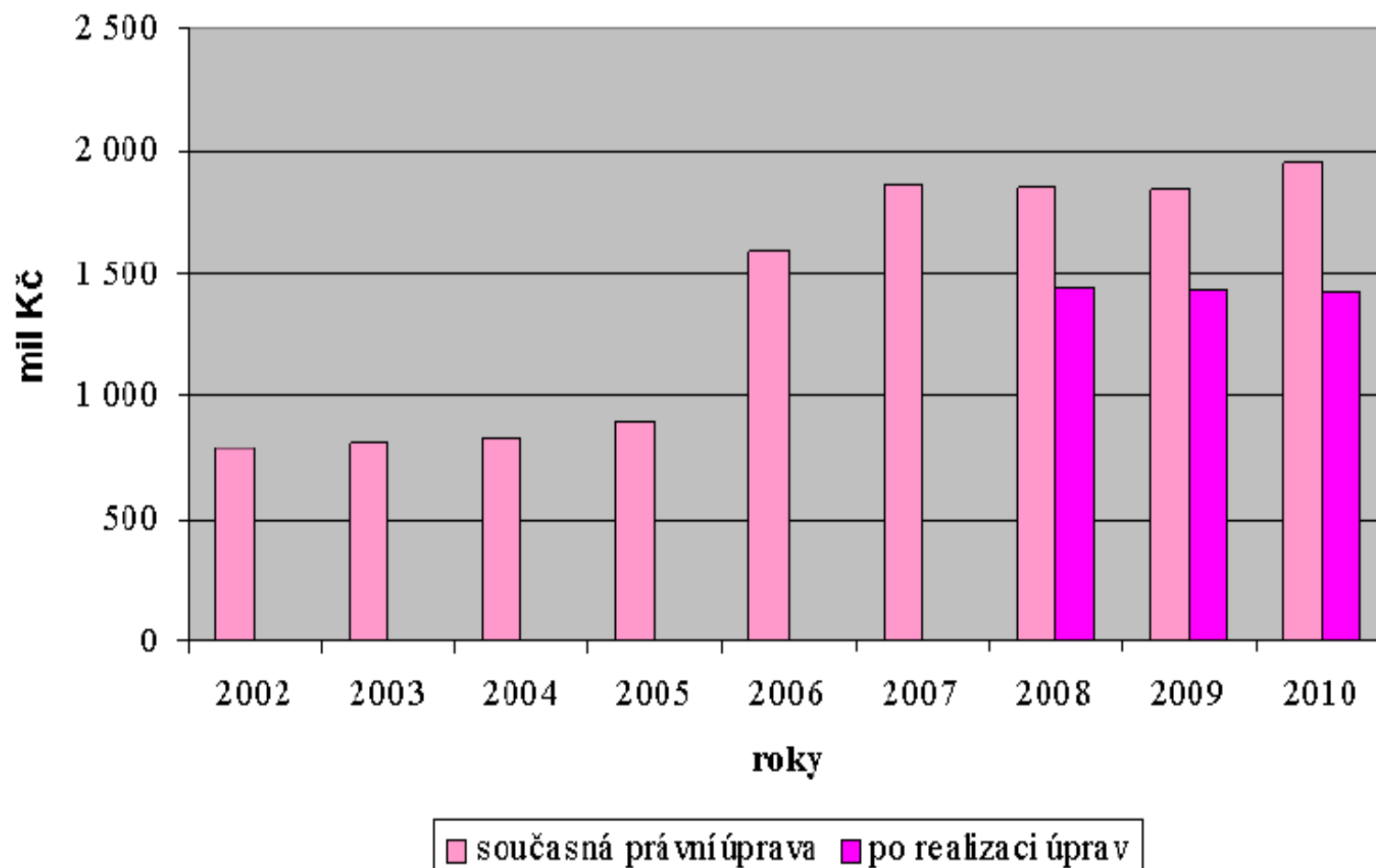
Porovnání nákladů na rodičovský příspěvek

Porovnání nákladů na rodičovský příspěvek

Porovnání nákladů na porodné

Porovnání nákladů na porodné

Sociální pomoc - nástroje

- Poradenství
- Sociálně – právní ochrana
- Sociální prevence
- Sociální služby
- Dávky sociální péče

System sociálních služeb

Příspěvek na péči za rok 2007 činí cca **10 miliard Kč** (ve státním rozpočtu je vyčleněno **8,9 miliardy Kč**).

Dotace poskytovatelům sociálních služeb za rok 2007 činí cca **7 miliard Kč** (v původním návrhu rozpočtu Paroubkovy vlády byly vyčleněny jen **3 miliardy Kč**).

Rozpočet MPSV na rok 2007

